

LO GERONÉS

SETMANARI PORTA-VEU DEL "CENTRE CATALANISTA DE GERONA Y SA COMARCA,"

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Gerona	1 pesseta trimestre
Fora	1'25 id. id.
Estranger	1'50 id. id.
Un número 10 céntims	

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ
SABATERIA-VELLA 2-1.º

ANUNCIS Y COMUNICATS
Preus convencionals

De tots los llibres, folletos, etc., que s' remetin
à la Redacció, se'n donarà compte en lo Setmanari

Any 2.º

Dissapte 27 de Juliol de 1895

BIBLIOTECA PUBLICA
GIRONA

Núm. 69

SECCIÓ GENERAL

Com se fan les lleys.

Tancades ja les Corts, creyém que 'l pays deuria fixarse y reflexionar sobre l' us que fan en la nostra nació de la seva facultat més essencial, la de votar les lleys.

Diferentes vegades hem insinuat que la práctica á Espanya del sistema parlamentari es una antítesis de la teoria d' aquest sistema. Segons la teoria; lo poder se divideix en tres branques; poder legislatiu, poder executiu y poder judicial. Lo poder real participa de tots y s' exerceix, ab lo drèt de sanció de les lleys, ab la funció d' aplicarles y ferles cumplir per medi de ministres responsables y ab la administració de justícia per medi de jutges y tribunals. Segons la práctica; les tres branques del poder s' exercen de fet pels ministres, quida responsabilitat ó no s' exigeix may ó l' exigeix la opinió en circumstancies extraordinaries y allavors de res serveix pera la consecució del fi que la teoria li assigna, cubrir y amparar lo poder real.

No és lo nostre proposit fer un exámen crítich del modo com se practica lo parlamentarisme á Espanya, sino concretarnos al modo com de fet s' exerceix lo poder legislatiu.

Tothom sab que, segons la Constitució, la facultat de fer les lleys resideix en los Corts, junt ab lo rey. Com se practica aquesta facultat?

En primer terme les Corts deurién ésser la representació real y efectiva del país, deurién representar la verdadera voluntat nacional. Avuy; les Corts son la representació legal del país, pero ningú de bona fe creu ni pot creure que sien la seva representació real y efectiva. Les Corts avuy en son conjunt no son altre cosa que 'l producte de la voluntat del partits governants, voluntat representada per aquells de sos prohoms qu' ocupan lo poder. Les tres quartes parts dels diputats y dels senadors electius surten del encauillat del ministeri de la governació, inclosos molts que forman en la oposició y que no sortirien sense l' apoyo ó sense la benevolencia dels qui governen.

No'ns ententindrem en fer veure la munió de vicis y abusos que d' axó se'n desprenen pera la práctica del sistema; n' hi ha prou ab senyalar la consecuencia més trascendental d' aquest fet y es la supeditació més complerta de les Corts al poder executiu y á sos representants los ministres. Per manera que la representació legal del país, la que deuria ésser sa representació real y efectiva, se converteix per vici d' origen en una forma d' expressió de la voluntat dels ministres responsables, en un instrument á les ordres dels prohoms del partit que governa.

De fet, donchs, lo qui fa les lleys no son les Corts sino 'ls ministres.

Y la convicció d' axó está en tothom tant arrelada, que la funció ó la obligació de votar les lleys la aprehan los matexos diputats eu general com una càrrega pesada, de la quina procuran escusarse lo més que poden. D' aquí 'l poch ó cap interés que mostran les Corts en mantenir la més essencial de les seves atribucions, dexant al poder executiu; qu' invadexi tots los dies lo terreno propi del legislatiu, portant al país l' immensa confusió que resulta de que tothom legisli y donantse en la práctica 'l cas de que les autoritats de tots genres complexin y preferixin cumplir quasi sempre les ordres y circulars dels més ínfims centres directius, que no obehir y cumplir les lleys; arribant á fer verdader l' adagi «hecha la ley, hecha la trampa». Es natural, los diputats deuen pensar: si de tots modos resulta lo mateix si de tots modos ho ha de fer lo Govern, ¿perqué amohinarnos ni encaparrarnos?

Y efectivament, la despreocupació sobre aquest punt ha arribat á un tal grau, que molts diputats de provincies no s' acostan á les Corts més que quan los hi con-

vé anar á Madrid per alguna cosa, ó quant los crida 'l gefe y 'ls obliga á anarhi la disciplina de partit. Y 'ls que á Madrid se troban, encara que acudin al Congrès ó al Senat, no entran á la sala de sessions més que quan hi ha escandol ó espectacle, ó quan te de par ar algun orador de punta, y s' estant pel general fumant y conversant en lo saló de conferencies ó escrivint cartes als electors del seu districte y participant als cacichs influents l' estat dels assumptos que 'ls hi tenen recomanats.

En quant á les lleys, se fan totes soles, y les vota la mesa, alguns dels ministres que per precisió tenen d' estar presents y una dotzena de diputats bonjans que fan número.

Pero en lo fons aquestes lleys ¿son vàlides? ¿poden tenir forse d' obligar? Sobre axó creyém qu' hi podria haver molts duptes; pero 'ls diputats ja ho han arreglat per medi d' alló que'n diuhen *práctiques parlamentaries*, que moltes vegades consistexen en dexar fer lo que no s' pot fer, y encara que per la teoria del sistema y fins pel reglament dels Cossos Colegisladors pera votar lleys se necessita la concurrencia de la majoria absoluta dels diputats ó senadors que componan les respectives Cambres, s' ha cregut que en que no hi hagués tal majoria, s' havia de suposar que hi era y podien votarse lleys, si cap diputat demanava que s' contés lo nombre dels presents.

Ara consideris qu' aquesta facultat, que s' hauria d' usar sempre dat l' elevat concepte que la ley hauria de merexer á tothom y sobre tot á aquells qu' estan investits de la facultat de ferles, ha caygut completament en desús y no s' utilisa més que com arma d' interés particular ó polítich, y que s' califica d' obstruccionisme lo demanar que s' conti lo número dels diputats ó senadors presents pera saber si son prous ó no pera votar alguna ley, y s' compendrà lo rebaxament á que arribat entre nosaltres lo concepte de la ley y lo menyspreu en que s' tenen les condicions essencials que deu reunir pera ferla respectable per aquells matexos que son los encarregats de vetllar per sa puresa.

Lo que s' exigeix á tota Diputació y á tot Ajuntament pera la validés de sos acorts, lo que no se li consentiria que dexés de cumplir sense incorre en responsabilitat, y axó que 'ls seus acorts y les seves disposicions no tenen la trascendencia, ni afectan los interessos que les disposicions legals; se consent y admet en les lleys per les Corts de la nació.

No succehia axís en les antigues Corts de Catalunya, á les quines l' assistencia era obligatoria y se formava procés de rebeldia contra 'ls qui sense impediment llegítim no hi acudien. Es veritat, també, que les lleys que llavors se feyan eran en general més estudiades y més apropiades á les necessitats del poble, que les d' ara, y no s' mudavan cada dos per tres, com se mudan avuy cada vegada que s' muda no ja 'l ministeri, sino tant solzament lo ministre que l' ha dictada.

Y d' aquest estat de coses ne diuhen soberania nacional y llibertat los qu' avuy son ó pretenen ser los árbitres del país.

Y.

LA CALEFACCIÓ Á EMPURIES.

Ja que al extractarse l' estudi crítich arqueològich del eminent antiquari Mr. P. Allard, ab motiu del descobriment de la casa de Celius, se fa referencia, per nota, á que en l' antiga Emporion vaig trobar un aposento romá, ab restos d' igual sistema de calefacció, per dessota del sol, que l' usat en dita casa; crech oportú donar á conèxer als llegidors del BUTLLETÍ lo que vaig veure, y en part existeix encara, en una *domus Emporitana*, á quin efecte y pera major claretat, acompanyo un plano de part de la superfície desenterrada qu' he fet ab mides aproximades, puix no se m' ha permés axecarlo exacte sobre 'l terreno mateix. (1)

Axó vindrà á completar la descripció de la superfície de la ca-

(1) Lo BUTLLETÍ no publica 'l plano á que 'l text se refereix.

sa que, de lo llavors descobert, se publicá en lo BUTLLETÍ d' aquesta Associació, número 26, donchs que averiguacions posteriors en la matexa m' han fet conèxer lo que m' havia passat desaparebut.

Es de planyer que molt de lo descobert hagi desaparegut, que encara que sense direcció ni conèxement de lo que s' feya y sols per l' afany de buscar somniats tresors, les excavacions que s' verificavan s' hagin abandonat, y que el propietari del terreno ahont se troba la *domus* no permeti qu' altres les continuhin, puix d' aquest modo, net lo sol de les runes que encara hi ha, permeteria l' estudi del mateix, que indubtablement donaria molta llum pera 'l conèxement de les costums d' aquells temps.

Ab posterioritat á dita resenya, neta de terres la cuyna de la casa meritada, resultá ésser un exemplar curiós, bastant ben conservat, pel quin podém obtindre un conèxement complet de lo qu' era la cuyna en una casa rica emporitana.

Son paviment está format de diferents rajols, molt crusos, d' uns cinquanta centimetres en quadro cada un, reposant per sos quatre ánguls sobre uns petits pilans que hi ha á sota, formats per cinch rajols d' uns vint centimetres quadrats, *tetradoron*, posats l' un sobre l' altre y agafats ab argila. Sobre d' aquestos pilans, separats los uns dels altres uns quaranta centimetres y que á la mateixa distancia respectivament s' axecan per tot lo sub-sol, s' apoya l' enrajolat, format axis dessota, ab lo sol, un buyt ó caxa que es un ver *hypocaustis*. Les moltes despulles que hi ha no permeten estudiar com se mereix un exemplar tant escàs, y saber si d' allí surt solzament la canonada de calefacció que s' va descubrir y que va al peristil, ó si ademés n' hi ha d' altres que s' dirigexin y escalfiu les habitacions properes.

Los fogons, que s' trovan en l' ángul noroest y están construïts sobre l' *hypocaustis*, están formats per una altre caxa buyda, que per l' estil de les cuynes econòmiques qu' avuy s' usan, conté unicament les parets laterals fetes de rajols y la seva part superior está composta, com les Pompeyanes y Romanes de la matexa época, d' una taula de rajols, en la quina, apartats del cayre exterior uns quaranta centimetres, hi ha quatre fogons separats l' un de l' altre per senzilles tanques de rajols sobre 'ls quins se posavan los utensilis de cuyna y á n' algun s' hi trobaren cendres; darrera d' ells hi ha una llosa de pedra sorrenca d' uns quaranta centimetres en quadro, que sobressurt uns tres centimetres y te un petit forat al mitg, d' uns sis centimetres de boca, que estant enrunada la paret qu' allí hi havia, no permet assegurar si era 'l *tepidarium*, en lo quin constantment s' hi escalfava aygua, ó si era 'l fogó pera guisar.

La part inferior d' aquets fogons es oberta y está ab complerta comunicació ab l' *hypocaustis*, essent la caxa que forma una elevació del mateix.

Per la porta que hi ha á la paret nord, y per una pendent qu' allí mateix comensa, se baixa á un forn situat al costat dels fogons y al nivell mateix del sub-sol ó *hypocaustis*, lo quin al descobrirse estava cobert d' una argila groguenca que serviria d' aïllador, pera que obrant com á terra refractaria privés la pèrdua de calor.

Aquest forn te á dins una canonada de terra cuyta que comunica ab l' interior dels fogons; per manera que 'l calor que en ell se produhia, al cremarhi 'l foch dintre, se comunicava per dit canó al fogó y al *hypocaustis* y d' allí, irradiantse després per altres canonades moderava la temperatura que s' sentia á la casa.

Axi ho demostra clarament una canonada de terra cuyta, d' uns sis centimetres de diámetro interior, revestida exteriorment d' obra, que surt del mitg en la part inferior de la paret de devant del fogó y d' allí per sota 'l sol, com xemeneya d' estufa, va á parar al peristil en la barana nord que separa 'l pati del corredor, conduhint lo calor á una altra caxa qu' allí hi ha, que devia ésser un nou repartidor, ó potser un graduador pera regularisar l' escalfor á l' hivern y privarla á l' estiu.

Aquesta caxa, posada de mitja paret avall per la part del pati, té uns quaranta centimetres en quadro, está feta de rajols y tapada de dalt per una llosa de pedra sorrenca que s' troba al nivell del sol.

D' ella'n surten tres canons: dos d' ells, l' un á ponent y l' altre á levant, seguexen la matexa direcció de la barana passant per dintre d' ella y, lo tercer, atrevessa 'l pati fins á la de devant, ahont bifurcantse en T segueix dita barana, també per dintre d' ella, y comunica com les anteriors ab altres canons que, posats al mitg de les columnes, s' axecan verticalment com veritables xemeneyes y servirien de tubos de tiratge pels quins s' aumentaria 'l calor del *hypocaustis* segons les necessitats de la calefacció.

Ab lo calor del forn, escalfaven la cunya, preparaven los menjars, y 'l qu' avuy despreciem dexantlo escapar per la xemeneya los hi servia pera escalfar les habitacions.

Sistema curiós y econòmic pel quin, aprofitant tot lo calor que 's despenia del forn, se demostra lo grau d' avens d' aquells temps y que coneixen perfectament les teories de la calefacció.

No vull acabar sense antes descriure altres dos parts de la cunya, donchs exemplar tant interessant mereix esser conegut y mellor estudiant, ab més llibertat qu' avuy, que son duenyo no permet ferho y en cambi no priva la seva destrucció.

Arrimat á la paret de ponent de la mateixa, al nivell del sol, hi ha un repartidor d' aygua consistent en dos receptacles separats l' un de l' altre per un embá de rajols, quins en son ángul inferior tenen dos petits canons sortints de terra cuyta foradats en son centre, forat que, corresponentse ab un altre del rajol mateix, dexava passar l' aygua.

Aquesta entrava desde fora en lo primer receptacle, passava pels canons referits, que servian, com los nostres plumeros, pera graduar la quantitat que se 'n necessitava, no dexant introduhir en lo segon més que la que 's volia, y d' aquest per una canonada de plom, d' uns sis centimetres de diámetro, se dirigia á la piscina.

Una porta, oberta en la paret de llevant, conduheix al rebost, lo quin en sa part nort, en lo sol, te tres divisions paraleles d' uns trenta centimetres d' ample, separades per filades de rajols, formant axí tres caxes que estavan plenes de sorra; la disposició d' aquets deposits indica que en ells s' enterraria la part inferior de les àmfors ahont se guardavan los vins, olis, fruytes y demés productes pera 'l consum dels habitants de la casa.

S' hi trovaren molts trossos d' àmfora y dos preciosos patines de argila fina roja, al voltant d' una de les quines hi havia representada una escena báquica de balladors y balladores.

Una altre porta, en la paret de mitjdie, conduhia á la comuna, á la quina 's baxa per una rampa que, com la del seu devant pera anar al forn, comensa en la mateixa porta y á son final hi ha la comuna, que consisteix en un forat sobre un espay buyt en lo sol, per l' estil de les franceses y de les que s' usan en algunes estacions de ferrocarrils: certs restos que s' hi trobaren no permeten duptar de l' us á que 's destinava l' aposento.

Les altres dependencias d' aquets preciosos exemplars de casa Emporítana continuan enterrades: en part devém alegrármosen, per l' esperança de mellors temps en que 's respectin y estudiin, y no succehexi lo que avuy ha passat ab los preciosos mosaics y ab molts altres objectes descuberts, qu' han sigut vandalicament destruhits per sos matexos descubridors. (1)

Figueres, Abril de 1895.

ROMUALD ALFARAS.

(Del Boletín de la Asociación Artístico Arqueológica barcelonesa)

CRÓNICA

EXTRANGER

L' impressió produhida per la mort d' Stambouloff ha sigut considerable tant á Bulgaria com á fora d' ella. A Bulgaria, de moment ha enconat les passions dels partits polítichs d' allí comensant per la familia del difunt que s' ha negat á acceptar cap manifestació de dol del príncep Ferrán; seguint per son enterro, del quin en consecuencia s' ha suprimit tota representació oficial y que s' ha convertit en un motiu d' agitación popular provocada per una part pel partit de la independéncia y per altre per l' element russofil que 'l mateix die y á la mateixa hora se reuni sobre la tomba del major Panitza, fusellat per Stambouloff en la época del seu predomini, y acabant per l' acrexement dels disturbis en les fronteres turques y l' augment de la inseguretad á Macedonia, qu' ha obligat al Govern turch á cridar sobre les armes 20.000 homes de les reserves y á pendre precaucions en atenció al pervindre. Lo partit d' Stambouloff no s' ha disolt, sinó que 'ls delegats que de diferents punts concorregueren á son enterro, han determinat proseguir la política per éll inaugurada y nomenar gefe del partit á Pankoff, l' amich y confident d' Stambouloff, en quin cotxe anava quan se realisá son assassinat. L' Inglaterra y la Austria s' han complagut en fer ostentació de les seves simpaties pel difunt, pero la Russia s' ha mantingut quieta. Lo príncep Ferran que 's troba á Carlsbad no s' ha mogut, pero segons la premsa europea més ben informada diu que s' inclina á la amistad de Russia y está disposat si convé pera obtindre la abdicar la corona en son fill Boris. La qüestió surgida á Bulgaria donará, donchs, molt que parlar y pot provocar en l' orient d' Europa complicacions á l' hora menos pensada.

Mentres l' Inglaterra y la Italia demostran la seva intel·ligéncia en les qüestions colonials y marítimes, la Russia, que pot contar incondicionalment ab la simpatía de Fransa, va fent son camí y procura, per medi de la seva diplomacia, analshi segant l' herba sota 'ls peus. Al augment de predomini y d' influéncia que com tenim dit moltes vegades va adquirint rapidament en lo continent asiátich, s' hi han d' anyadir los treballs que está fent pera una aliança ab lo negús d' Abissinia, contrarrestant axís los propósitos d' aquelles dues nacions sobre 'l mar Roig y part del continent africá.

(1) De nou lamentém 'l barbre abandonó en que 's tenen les ruines d' Empuries. Qualsevol nacli estrangera hauria destinat alguna quantitat pera fer excavacions en l' area qu' ocupá aquella ciutat, quins resultats no son dupciosos; pero á Espanya se necessita 'l diner para cósas més útils.

Prop de Génova han topat dos vapors, anantsen á fons en poch més de tres minuts lo denominat «Mària.» Son molts poch los tripulants y passatgers qu' han consegut salvarse y per ara la xifra dels morts, coneguda oficialment, es de 144.

Ab curt temps y menos fressa los barcos de guerra alemanys que 's varen presentar á Tanger han obtingut del Emperador del Marrok completa satisfacció á les seves reclamacions. Nosaltres ab molt bombo, mols generals á Melilla, y fins una embaxada al Emperador, ne varen sortir com poguerem y ab promeses que no s' han cumplert y Deu sab si 's cumpliran. Y es que 'ls moros no son tant tontos com sembla, ni com los pintan los nostres periódichs *mas leídos*. Saben ab qui tractan y ab qui poden fer jochs y ab qui no. Es tanta l' influéncia qu' hem alcansat á n' aquell pays, en quin los nostres polítichs de llarga vista fixan los futurs engrandiments d' Espanya, que han despatxat al comandant y á tots los tripulants espanyols del únich vapor de guerra que posseheix S. M. Scharifana, y altre vegada les kábiles dels voltants del Gurugú volen reedificar la mezquita de Sidi-Guariach. Per desgracia, estém embolicats en una guerra de débó; que si no encara seriem capassos de tornar á comensar altre vegada la may prou ponderada *Campaña de Melilla*, ab la *caguetilla del soldado* y tot.

ESpanya

A l' últim ha arribat un telegrama oficial de Cuba donant compte de la situació del General Martínez Campos y detalls de la acció del die 12. Aquest se trobava lo die 22 á Veguitas y pensava arribar lo 24 á Manzanillo. En la seva anada á Bayamo al devant de 1.500 homes, topá á Antoni Maceo á Peralejo. Los insurrectes en nombre de 3.500 practicaren un moviment envolvent y foguejaren la columna per sos quatre costats. Aquesta consegut no obstant obrirse pas fins á arribar á Bayamo, essent foguejada de lluny la retaguardia. Segons lo general en gefe, les tropes tingueren 25 morts y 94 ferits, calculant que les baixes dels insurrectes serien molt majors.

De Bayamo sapigué que Joseph Maceo s' havia unit ab lo gros dels insurrectes, reforsantlo ab 1.500 homes més, y esperá l' arribada de la columna Suarez Valdés, forta de 4.500 homes, pera sortir d' aquella població, com ho ha efectuat sense esser hostilitat per l' enemich. Avans de sortirne en Martínez Campos, havia arribat també á Bayamo lo columna del general Lachambre.

Resulta d' axó que la insurrecció te més forsa y més importancia de la que al principi semblava podia arribar á tenir. Comprehentho de segur axís, lo Govern anticipa la sortida dels reforsos destinats á aquella illa en nombre de més de 25.000 homes, que 's diu marxarán lo vinent mes d' Agost. S' ha obert l' allistament voluntari, s' assegura que será cridada la reserva de l' any 1894 y se parla d' adelantar la fetxa de la quinta d' aquest any.

Los últims successos han cridat l' atenció de la premsa periódica estrangera, que parla de Cuba en sentit poch favorable á nosaltres en general, especialment los diaris inglesos.

Les reformes introduhides per en Romero Robledo en Gracia y Justicia, han consegut també fixar la atenció pública. Se referexen á la inamovilitat del personal judiciari y á la colocació del excedent. Pero es aquest un assumpto que mereix esser tractat ab més espay del qu' avuy podem disposar.

S' ha inaugurat, en mitj del major entusiasme d' aquell pays, lo nou ferrocarril de Guadix á Almeria, quina empresa ha corregut á cárrech del banquer catalá don Ivo Bosch.

CATALUNYA

Com suposavam, lo Sr. Duran y Bas s' ha hagut de dexar corre la organizació que projectava pera unir á les personalitats significades de Catalunya, al obgede treballar ab més éxit qu' avuy en los Cossos Col·legiadors pera 'ls interessos generals de la regió catalana. L' obstacle segons llegim ha sigut l' interés polítich y de partit. Desenganyis l' ilustre Senador catalá: avuy per avuy, pera treballar pel bé de la terra, á qui s' ha de comensar per combatre es als polítichs d' ofici y als partits existents, quina rahó d' esser y quina organizació no respon á cap fi elevat ni patriótic sino principalment á la satisfacció d' ambicions y d' interessos personals.

Noticies

Oficials

AJUNTAMENT.—(Sessió ordinaria del die 22 de Juliol)—Presidida per l' Alcalde accidental y ab assisténcia de deu regidors, s' obri la sessió llegintse la acta de la sessió antecedent que fou aprobada y firmada.

S' aprobaren varis comptes d' import tota 837'38 pessetes. S' aproba la divisió de seccions pera 'l sorteig de la Junta municipal.

S' acordá abonar sexanta pessetes al pobre Rafel Figueres, pels gastos que li ha ocasionat la curació d' un seu fill mossegat per un gos.

Negar á Joan Vila lo permis d' establir en la plassa mercat un puesto pera vendre pá.

Donar permis pera obres al Illtm. Sr. Bisbe, á D. Mariano de Camps y á D. Rafel Massó.

Pera evitar equivocacions, posar la denominació de *Travessia del Portal Nou* al tros de carrer que va de la Presó al carrer del Portal Nou.

Aprobar l' adjudicació á D. Francisco Auguet de la construcció de les palanques tretes á concurs, en virtut de l' acort de la sessió anterior.

Y concedir un mes de llicéncia al Srs. Estech y Vallés.

L' Oloti publica un suplement al cartell del certámen literari d' Olot, en que 's dona compte d' haverse ofert, ademés dels que publicarem en lo número anterior, los dos premis següents: *Un obecte d' art*, ofrena que fa l' Illtm. Ajuntament d' Olot á la memoria da al insigne oloti D. Joan Pere Fontanella y *Un altre obecte d' art*, ofert per la Junta organitzadora, á la mellor composició en vers humorística de tema lliure.

—La construcció de la carretera de Caldas de Malavella á Llagostera ha sigut adjudicada á D. Isidro Miravillas per la quantitat de 31.373'80 pessetes.

—Se troba á Gerona, sa ciutat natal, lo Rt. P. Fr. Joan Vellá, dominich, lector del convent de St. Tomás de Avila, ab aquest any ha llegit un bellíssim discurs llati en lo capitol general allí celebrat per la seva orde.

—Ahir degué celebrarse á Blanes la festa de la distribució de premis als autors llorejats en lo Certámen celebrat per la Tertulia literaria d' aquella població, de quin acte procurarem donar compte detallat en lo número pròxim. No hem publicat lo fallo del Jurat per no haverlo rebut á temps, pero podem anticipar qu' han obtingut premi lo Sr. Morató y accésits lo mateix Sr. y 'ls Srs. Franquet, Roca y Fontanilles, tots ells socis del Centre, y ademés D. Joseph Berga (fill), col·laborador de *Lo Geronés*. D' nem á tots la nostre més complerta enhorabona.

—La Companyia del ferro-carril de Tarragona á Barcelona y Fransa nos comunica que 'l servey de trens desde 'l die primer del vinent Agost será 'l següent:

PERA BARCELONA

Corréu. Arribada 6'41, Sortida 6'48 matí, 1.ª, 2.ª y 3.ª classe
Mercaderies. id. 10'09, id. 10'37 id. 3.ª id.
Omnibus. id. 2'52, id. 3'00 tarde, 1.ª, 2.ª y 3.ª id.
Exprés. id. 5'03, id. 5'09 id. 1.ª y 2.ª id.

PERA PORTBOU.

Omnibus. Arribada 8'29, Sortida 8'35 matí, 1.ª, 2.ª y 3.ª classe
Mercaderies. id. 14'57, id. 12'43 tarde, 2.ª y 3.ª id.
Mixto. id. 5'04, id. 5'40 id. 2.ª y 3.ª id.
Corréu. id. 7'27, id. 7'35 id. 1.ª y 2.ª id.

—Lo nostre amich particular de Emili Grahit, Alcalde de fòu de Gerona en lo quadreni 1887 á 1891, nos diu que 'l deute del Ajuntament en primer do Juliol de 1887 pujava á la quantitat de 396.148'99 pessetes. De modo que, ascendint lo mateix á 233.964'74 pessetes en primer de Juliol de 1891, resulta haver disminuhit en dits quatre anys en la quantitat de 162.184'25 pessetes.

—Lo Sr. Bisbe de Menorca, Illtm. D. D. Joan Comas, se troba á Caldas de Malavella, prenent les aygues del «Vichy Catalá». Molt celebrarem que li sien profitores pera la seva salut.

—Hem rebut lo programa de les regates á la vela y á rem que 's celebrarán á Palamós lo die 28 d' aquests mes. haix lo patronat del Reyal Yacht Club de Barcelona. Ab dit motiu se celebrarán en dita població festeigs extraordinaris y 's posarán trens especials ab rebaxa de preus;

Lo programa de les regates regionals, á la vela y al rem, es com segueix:

1.ª SERIE.—Yachts majors de dos tonelades y mitja.

4.ª premi.—Un obecte d' art ofrena del Magnífich Ajuntament de Palamós y 200 pessetes ofrena del Reyal Yacht Club de Barcelona.

2.ª premi. 100 pessetes del Reyal-Club (Estació de Palamós). Inscripció 40 Pts.

2.ª SERIE.—Yachts de una á dos y mitja tonelades.

1.ª premi.—Un obecte d' art, ofrena de D. Enrich Vilalta, president del Reyal Yacht-Club, y 150 pessetes.

2.ª premi.—75 pessetes. Inscripció 7'50 pessetes.

3.ª SERIE.—Yachts menors d' una tonelada.

1.ª premi.—Un obecte d' art, ofrena de D. Joseph Vallés y 400 pessetes.

2.ª premi.—50 pessetes. Inscripció 5 pessetes.

Regales á rem.—Inscripció lliure.

1.ª SERIE.—Barques de pescadors á sis rems y timoner; premi únich 50 pts.

2.ª SERIE.—Bots de guerra.—30 pessetes.

3.ª SERIE.—Bots de dos á quatre rems.—30 pessetes.

4.ª SERIE.—Bots d' un sol rem.—30 pessetes.

Formarán lo Jurat los Srs. D. Antonio Rizo, comandant de la canonera «Diligente», president; D. Iisclé Benabá, Comandant de marina del districte, vice president; D. Idefons Camós, Alcalde de la vilay, vocals los Srs. D. Enrich Vilalta, President del Reyal Yacht Club, D. Aureli Martí, D. Florenci Cabarrocas y D. Adriá Alvarez.

—Divendres de la passada setmana, víctima de curta enfermament, morí D.ª Narcisca Oms, muller de nostre consoci D. Mariano Píanas, y 'l dilluns últim ha mort també, després de llarga malaltia, D.ª Concepció Jubany, esposa del metje D. Francisco Vinyas y mare de D. Narcis Vinyas, igualment consoci nostre. Acompanyém á nostres bon amichs y á las seves families en son just sentiment y preguém á Deu obri á les finades les portes de la gloria eterna.

—Nostre Director, Sr. Botet, ha regalat al Centre un exemplar de la monografia que acaba de publicar titulada «Sarcòfags romano-cristianos esculpturados que se conservan en Catalunya». Forma un opúscol de 100 planes en quart, acompanyat de grabats intercalats en lo text y de nou lámimes heliográfiques representant los sepulcres descrits, dels quins sis existexen en la igit.

... de St. Feliu de Gerona. Dita monografia se ven en la llibreria d'en Joseph Franquet y Serra, carrer de l'Argenteria, al preu de quatre pessetes l'exemplar.

—Dimecres se va recullir del Onyar lo cadavre d'un home, que segons les apariencies feya ja alguns dies qu'era mort. Lo jutjat entén en l'assumpto.

—Diu La Veu del Montserrat que es molt probable que'l Nunci de Sa Santedat, monsenyor Cretoni, assistirà a la consagració del bisbe de Solsona, en quin cas visitarà la ciutat de Vich y'l monastir de Sta. Maria de Ripoll.

—Lo nostre apreciat consoci D. Lluis Llongariu y Agustí ha obert y ofereix al públich lo seu despatx de procurador en lo Carrer del Progrés, 41. 2ª, primera porta.

—J. LLINÁS Y C.ª—BANQUERS.—Ciudadans, 16.—Companyan ab beneficii cupons d'Exterior, Cubas y altres. Compran a venen valors al comptat. Reben ordres de Borsa. Obran comptes corrents ab interes.

—CAXA D'ESTALVIS DE GERONA.—Ciudadans 16, y Llebre, 2.—Imposicions al 5 per 100 desde 10 pessetes.—Id. al 3'50 per 100 desde 1 pesseta.—S'admeten los dilluns, dijous y dissabtes de 9 a 1 y 'ls diumenges de 10 a 12.

—Pera les devolucions los matexos dies y hores.—Se proporcionan gratis prospectes pera 'ls altres detalls.

—L'UNIO AGRICOLA, INDUSTRIAL Y COMERCIAL.—Emissió de 20.000 accions de 125 pessetes una. En les oficines de la casa de banca J. Llinás y Compania, queda oberta durant les hores de despatx que la mateixa té establertes, la suscripció a les espressades Accions, y se proporcionan los prospectes y demés noticies que 's necessin.

J. B. y S.

VARIETATS

Literatura popular de les Guilleries

Pays delitós en extrem es lo de Les Guilleries. Nascuts en tant encisador verger, hem mostrat sempre gran afició a estudiar ses costums, tradicions y llegendes, y ab pler hem escoltat sempre les típiques, encisants y tendres tonades que sos rústechs habitants taral-lejen tot cumplint sos quefers. Mostra ja en donàrem de la literatura d'eixa comarca no fa molt temps en un periódich de Barcelona (1); més avuy hi torném engandayant alguna cançoneta y quelcom més.

A l'esser a Sant Hilari Sacalm, no fa pas molt temps, lo primer que férem fou cercar costums y cançons pera augmentar l'aplech que d'elles ne tenim. Heus-aquí nostra cullida:

LA PARSELLERA

Dona 's aquest nom a un plançó de faig qu' a la vespra de Sant Isidro la maynada de cada barri planta a la plaça, vestintlo de ginebró y ginesta. Al sortir de completes los musichs hi toquen una *passada* a cada un mentres cremen ab gran cridoria de la quitxalla, que saltinora a l'entorn folleant y fent sardana. L'endemà la tiren a terra y se la reparteixen entre els portadors.

Rixa costum creyém nosaltres que no passa de les Guilleries, perquè en cap aplech d'eixa mena de treballs qu'han publicat los Srs. Agulló, Maspons, Bell-lloch, Bosch de la Trinxeria, Farnés y altres, l'hem llegida.

L'APAT DELS POBRES

En un dels dies de Carnestoltes s'obsequia als pobres ab un suculent apat. Lo die abans un aplech de fadrins (y fins essats) segueixen la vila disfregats, precedits dels gegants del poble, y capten, arreplegant ous, carnsalada, arrós, monjoles, etc., que serveix a l'endemà pera l'apat susdit. Canten una cançó, a bon segur moderna, perquè la diuen en un castellá estrefalari. Recordém una estrofa, que diu:

A los pobres d'esa villa
hoy hagamos asaber
se reunen en la plassen
y se les da de comer.

Efectivament, a la plaça s'hi reuneix una munió de gent. Hi há una taula al bell mitj, y a l'entorn un centenar de banchs, ahont s'asseuen los pobres. Los joves disfregats qu'han fet la recolta de queviures los hi serveixen lo dinar, que sempre es bo y abundant. La musica, posada a dalt d'un balcó, alegra tant consolador acte fent sentir les més alegres tocadés.

Es una antiga costum molt lloable per sa caritativa intenció. Hi está molt arrelada; creyém que há de sentirse una tentada molt tremenda per atuhirla.

L'ANADA A MONTSOLÍ

Aquesta típica costum se sol celebrar a l'any dos ó tres dies.

Montsolí es una poética fondalada qu' s troba a tres quarts d'hora de la vila, y al vell mitj s'hi ovira l'hermita de la Mare de Déu.

Lo dia abans d'anarhi, al vespre, la briballa va pels carrers tot cantant:

Dones, lleveu 's dematí
que demá es dia d'aná a Montsolí
a menjar l'ou ferrat y l'all tendre.

L'endemà, a les cinch del matí, surt professó, y cantant les letanies dels sants s'encamina a la ja esmentada hermita, ahont s'hi resen un ofici y una missa. Acabada qu'es, la gent s'escampa pels voltats de l'hermita pera menjarse lo tradicional on ferrat y l'all tendre.

Abans de retornar trenquen rams de boix, y fent una gran rodona criden, tot picant a terra ab los boixos:

Mata la cuca! Mata la cuca!

Mentrestant un capellá fa algunes cerimonies demanant al cel qu'allunyi d'aquells camps lo flagell qu'els assota. Ahont darrer se fa quan alguna bestiola malmet les cullides. Quan, de retorn, son aprop del poble, s'ajunta a la profeció tota la quitxalla que, no podent caminar, s'ha quedat

(1) Yegis Records d'una excursió a Les Guilleries y al Montsay, en los números 191 y 194 de Lo Teatre Catalá.

a una ormita més propera y nomenada *Los Dolors ó Montsolí petit*. Avuy ja no existeix aquesta ormita perquè l'han enrunada ab motiu de construir la nova carretera de Sant Hilari a la *Font picant*, ben inútilment percert, perquè cap nosa feya, puix l'ermita quedava a un costat. Ha rien de inspirar una mica més d'interés los llochs tradicionals dels pobles: prou de estrangerisme cuyda d'eborrar lo característich que tenim, y no cal sinó que nosaltres mateixos hi ajudém pera que aviat hagi fugit del tot aquesta encisadora varietat qu'es lo més bonich de la Naturalesa.

Molts anys, a més d'anar a Montsolí los vehins de Sant Hilari, hi van los de Joanet, Arbucies, Carós, y altres pobles de la rodalia, y molts més, si hi há alguna malura ó han de fer pregaries pera demanar la pluja.

Hi há la costum a la vila y a tota la comarca, quant naix un infant, de dir que l'ha dut lo gorch de Montsolí, del mateix modo que a altres llochs diuen que l'han portat los angels del cel, que l'han dut de Barcelona, etc.

Lo gorch de Montsolí es bastant tétich. Dinen que hi han fades ó dones d'aigua.

Al cim de la propera montanya de Solterra hi ha una ermita y diuen la gent del poble que totes les formigues que hi entren queden mortes. Déu esser cert, perquè a terra s'hi veu una catifa d'aquestes bestioles mortes.

Una vella remugosa, després de molt pregarli, me va cantar dugues cançons. La una diu aixís:

LA DIDA (1)

L'infantó no pot dormir
ni al breçol ni a la cadira,
ni tampoch a en el lit d'or,
sinó a la falda de la dida.
Són, soneta, vina, són;
són, soneta, vina, vina.

La dida ne fa un gran foch
ab llenya seca d'alzina,
y ab aquell ardor del foch
la dida s'es adormida.
Són, soneta, etc.

Quan la dida 's despertá
trobá l'infant cendra viva;
la dida ne fa un gran crit:
—Valgam la Verge Maria!
Que si vos no m'ajuden,
del rey seré perseguida.—
Són, soneta, etc.

No 'n passa l'espay d'un quart
qu'un criat del rey arriba.
—Ay, ay! Dida ¿que teniu,
que n'estéu tant afligida?
—Veus-aquí dida, diners:
anéu a l'argenteria,
—Ay, ay, tristeta de mi,
com aquell no n'trobaria.
Són, soneta, etc.

Se 'n aná a fer oració
al convent de Santa Maria,
y mentres feya oració
lo rey y la reyna arriben.
Són, soneta, etc.

—Dida: hont teniu l'infant?
Nosaltres veure 'l voldriem.
—L'he deixat demunt del llit,
demunt del llit que dormia.
Se n'en puja escala amunt
ab lo cor ple d'alegria.
Ja l'en ven demunt del llit,
demunt del llit que dormia,
ab la Verge a son costat,
més bonich que no solia.
Són, soneta, vina, són;
són, soneta, vina, vina.

De l'altra cançó, que té una tonada molt escayenta, no pogué la vella recordarla cençera y sols me 'n cantá les següents estrofes:

—Si acás te vols casá ab mi
serás feliça, Maria.
—Ab vos no m'hi casaré
los meus pares no ho voldrien:
lladre d'honres ne sou vos,
válgam la Verge Maria!
—Tals paraules no n'digan:
potser us'n penediriu.
—No me 'n tinch d'amagar, no;
prou qu'ho sab tota la vila.
—Adéu, mon amor, adéu,
color de rosa, molt linda.

JOCH INFANTILS

A més dels jochs comuns a d'altres comarques, com són a *cuyt ó fet, rescatat* y altres, la maynada de Sant Hilari en té de propis, com són:

LO PARE HERMITA

Eix joch, noys y noyes, lo juguen aixís:
Los vespres que fa clar de lluna s'aplega un estol de maynada, y un, qu'es lo que fa d'ermita, se posa arrambat a una paret ahont lo clar de lluna hi dona, y 'ls demés, posats a l'ombra, criden tots a l'hora:

—Pare ermita, me volen deixar entrar al sol?
L'ermita respon—Ni al sol ni a la lluna.
La quitxalla:—Los ancellets bé hi entren.
L'ermita:—Oh! Perqué volen.
Llavors tots entren al clap de llum saltant, fent cabrioles y cridant:

(1) Aquesta cançó ha sigut publicada pel Sr. Briz ab lo titol de *La dida de l'infant en sas Cançons*, vol. I., pag. 81, 2ª per el Sr. Milá y Fontanals en son *Romancerillo Catalán*, pag. 39, ab lo titol *La Nozdriz*. No obstant, la reproduhim perquè té de nou la tornada que la completa, no trobada per cap col·lector, y que nostre consoci delegat lo Sr. Busquets ha tiagut la fortuna de trobar com vivent encare en el fondo de les escabroses Guilleries.—(Nota del senyor Maspons y Labrés.)

Jo també hi volo y hi volaré!
Jo també hi volo y hi volaré!
L'ermita, que veu invadits sos dominis de la llum, los hi corra al derrera, y al qu'atrapa a dintre lo posa al seu costat arrambat a la paret, y s'hi está fins que 'l rescaten.
Es un joch molt animat y bonich.

LA VINGUDA DEL MAIG

A derrers d'Abril totes les noyes de cada barri s'apleguen al cap-vespre, s'agafen de mans, y tot fent la sardana cantan:

Are ve lo mes de Maig,
mes de Maig,
que 'l sol entra pels torrents,
pels torrents,
a visitar les floretes,
violes y pensaments.

La tonada es d'una música molt tendre y bonica.

SANTRIGA

Per'organisar eix joch s'ajunten una vintena de noys, y un d'ells va a amagarse dins d'una entrada, y quan hi es se n'hi va un altre y 's posa al devant, y tot caminant crida *Santriga!!* y els demés responen *La Moca!!* Y van cridant cridant y seguint carrers, y quan lo devanter los té al devant ó a l'indret del lloch ahont sap qu'está amagat l'altre, los sorprén correntloshi al derrera, y al que 's deixa agafar li toca amagarse.

CALÇOTANA

Ho juguen una munió de noys que ja solen ser més grans que 'ls del joch anterior. Dos s'agafen les mans, se posen al cap de la plaça y canten:

Calçotana, rabadana, tambori,
salta de nas aquí!

y corren envers los demés y tants com n'agafen s'hi afegeixen, formant una llarga corrua que's belluga ab violents moviments, semblant unagrossa serpent. A voltes fins hi posen llurs faixes.

Eixos jochs tenen la particularitat de celebrarse al vespre en temps de primavera. Desde que toquen a rosari fins a les nou, se senten les canturies de l'aixam de quitxalla que juga pels carrers.

ANTON BUSQUEST Y PUNSET

Soci delegat a Ripoll.

(Del Butllett del Centre Excursionista de Catalunya.)

SECCIÓ LITERARIA

INTIMAS.

La mare m'ho deya,
la mare m'ho diu;
«tens l'ala mol tendre
No surtis del niu.»

Tant be que hi estava
adintre 'l bressol,
aprop de ma mare,
sens pena ni dol.

Petons y caricias
corrandas d'amor,
¡que dols que tenia
llavors lo cor!

Aucell que 's veu alas
desitja volar,
vejentme las meas
també ho vaig provar.

Y arranco volada
glatint de content,
y al mon ja me trobo
confós ab la gent.

Amichs y amigas
me daren amor,
engany que sols feya
busins de mon cor.

Per cada ventura
mil penas y afanyes
que sols me dexavan
amarchs desenganyes.

Lo plor cada dia
mos ulls escaldant
y sempre, a tot-hora,
plorant y plorant.

En lloch ni una gota
trobava de mel,
tant sols apurava:
la copa de fel.

Cansat, sense forsas,
volia fugir,
mes ¡ay! que 'm sentia
de pena morir.

Ni may que las alas
m'haguessen sortit;
del bras de ma mare
no hagues may fugit.

Llavors sols trobava
ventura y amor,
mes ara sols sentho
nafrat lo meu cor.

Si Deu fes la gracia
tornes al bressol,
aprop de la mare,
sens pena ni dol,

Quan jo 'm sentiria
las alas sortir,
d'un vol me 'n iria
corrents a morir.

Quan lo cel está seré
la calma regna en l'espay,
quan se fulmina 'l llampech
segur que hi ha tempestat.

Donchs, no estranyes que en mon pit
los gelos fassen tant mal,
que en la tempesta d'amor
los gelos son sempre 'l llamp.

A milions fugen las aurenetas;
las aurenetas tornan a cents,
es que, pobretas, lluny de la patria,
totas se moren d'anyorament.

Tu que ets ma ditxa nena volguda,
torna a mos brassos, tornhi per Deu;
¡ay! no permetes que l'anyoransa
de tu m'aparte per sempre més.

Las aurenetas lluny de sa patria
totas se moren d'anyorament,
tu que ets ma patria, mon goig, ma vida,
si no retornas, me moriré.

P. de PAOL.

SECCIO D' ANUNCIS

SECCIO RELIGIOSA

SANTS DE LA SETMANA.

Dissapte, 27.—S. Pantaleó m. stas. Juliana y Semproniana vgs. mrs.
 Diumenge, 28.—Sts. Nasari, Celso y Víctor mrs.
 Dilluns, 29.—Stas. Marta vg. y Beatris vg. mrs.
 Dimars, 30.—Sts. Abdon y Senen mártirs
 Dimecres, 31.—S. Ignasi de Loyola fdr.
 Dijous, 1.—S. Pere ad-vincula, s. Feliu de Girona
 Divendres 2.—N. S. dels Angels, s. Alfonso M. de Ligori b. y fdr. y s. Esteve p. mr.

QUARANTA HORES.

Avuy se troban en la iglesia de les Capuchines.
 Demá comensarán en la iglesia del Carme.

SECCIO COMERCIAL.

Mercat de Gerona del día 20 de Juliol.

Especies.	Mesures.	Pesetes
Blat.	QUARTERA DE 80 LITRES.	12'50
Mestav.	»	11'
Oral.	»	7'50
Segol.	»	»
Civada.	»	6
Besses.	»	9'
Mill.	»	14'
Panis.	»	12'
Blat de moro.	»	12'50
Llobins.	»	8'
Fabas.	»	9'
Fabó.	»	11'
Fassols.	»	25'
Monjetes.	»	26
Ous.	Dotzena.	0'80

Establiment tipogràfic de Manel Llach.
 Ferrria Vella.—3 Gerona.

MAXIM FERNANDEZ

PERRUQUER DE S. M.

Aygu Minóxima vegetal pera tenyir lo cabell. No te rival en lo m. n. perqué á més de sos efectes marevellosos, no taca ni perjudica la pell en lo més mínim.
 Aquest assombrós y sorprenent específich, se ven en dita perruqueria.

24, RAMBLA DE LA LLIBERTAT 24,
 GERONA.

Grans rebaxes al engrós.
 També s' troba de venda en dit establiment la

TINTURA ABISINIA INSTANTANEA

IMPRESMPTA Y ENQUADERNACIO

MANEL LLACH

FERRERIA VELLA, 5.—GERONA

Impressió de tota mena de treballs tipogràfichs; sobres, papers comercials, factures, esqueles y tot lo referent á la Imprempta.

Sobres comercials de color á

5 PESSETES LO MIL

Ferreria Vella 5.—GERONA

EDICIO DE PROPAGANDA DEL COMPENDI DE LA

DOCTRINA CATALANISTA

PREMIAT EN LO CONCURS REGIONALISTA

del "CENTRE CATALANISTA, de Sabadell

Aprobat per la Junta Permanent de la Unió Catalanista

Tirada 100.000 exemplars

Forma un opúscul de 32 planes en octau, d' esmerada impressió sobre paper satinat y ab cubierta de color.

PREU: 15 céntims.

Les demandes al engrós al Secretari del «Centre Catalán» de Sabadell.

OBRA NOVA

DELIBERACIONES

DE LA

Primera Assamblea General de Delegats

DE LA

Unió Catalanista

CELEBRADA EN MANRESA EN LO MES DE MARÇ 1892

Aquesta obra, que conté la llista de Delegats de la Assamblea, discursos que en ella s' hi pronunciaren y llegiren, y las bases definitivament aprobadas pera la **Constitució regional catalana**, se ven al preu de DOS PESSETAS en la llibreria de Don Joseph Franquet, carrer de l' Argentaria, Gerona.

JOAN GRIVÉ

Progrés (carrer Nou) 10, Gerona

Aparatos d' il-luminació per gas y petroli.
 Serveys complerts de cuyna. Cereria. Instalacions de para-llamps, campanetas eléctricas y teléfonos á preus limitadíssims.

MEDICAMENTS ACREDITATS

RECOMENATS PER LA CIENCIA MÉDICA

Xarop d' Hipofosfits GIMBERNAT

Lo mellor dels tónicos reconstituyens coneguts, desperta la gana, cura l' anémia, clorosis (colors tristos), malalties medulars, histerisme, insomni; d' efectes sorprenents en les convalecencias: **Ampolla 10 rals.**

Vi restaurador GIMBERNAT

Probes repetides fetes per distingits facultatius han demostrat qu' era lo «Restaurador» per escelencia, pera combatre l' escrofulisme (tumors frets) raquitisme, caries dels ossos, linfatisme, tisis, debilitats hereditaries ó adquirides, vellesa prematura y totes les malalties quina causa sia la debilitat ó falta de nutrició.

Te un gust agradable, de manera que en comptes de repugnar al malalt, aquest lo pren ab gust. **Ampolla 12 rals.**

Vi de nou de kola GIMBERNAT

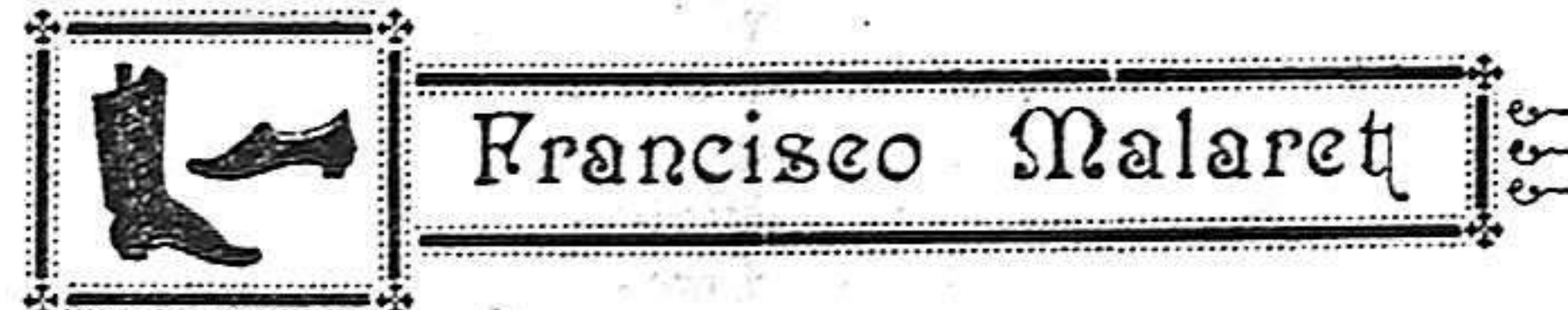
Considerat com aliment poderós d' economia, regulador del cor, estimulant de les funcions digestives y despertador de tot organisme empobrit: **Preu 8 rals.**

SE VEN AL ENGRÓS

Farmacia del autor **Conde del Asalto, 14.—BARCELONA**
 Al detall en totes les farmacies.

GRAN SABATERIA

DE

2, RAMBLA DE LA LLIBERTAT 2.

devant del carrer d' Abeuradors y sota la perruqueria de 'n Cot

Calsat pera senyors desde.	6	PESSETES.
id. pera senyores desde.	4	id.
id. pera noys desde.	1'50	id.

Especialitat en lo calsat á la mida y de luxo.
 Tot lo calsat, en sa classe, es de primera.

BANCH VITALICI DE CATALUNYA

Companyia general de segurs sobre la vida establerta á Barcelona

CAPITAL SOCIAL

10.000.000 DE PESSETES

Capitals suscrits fins al 31 Dezembre 1893	87,949,791'98	ptes.
Actiu en idem.	15,337,928'87	»
Sinistres pagats fins á idem.	32,82,316'69	»
Reserves ó fondos de segur á idem.	4,178,675'62	»

Les principals classes de segur son:

Vida entera.—Capital pagador á la mort del assegurat, á la seva dona, fills ó qualsevol altre persona designada anteriorment.

Miata.—Capital pagador al assegurat si viu lo die fixat; ó, immediatament d' ocórrer la seva mort, á la persona designada per ell mateix.

Terme fixo.—Capital pagador en lo die fixat sia al assegurat ó als seus hereus. En cas de mort del assegurat s' acaba lo pago de les primes.

Aquestos segurs **50** per **100** dels beneficis de la Companyia.

SEGURS DE CAPITAL APLASSAT

Segurs temporals.—Segurs de sobrevivencia

SEGURS MIXTOS A CAPITAL DOBLAT

Rentes Vitalicies.

Delegat General á n' aquesta provincia:

Joseph Coderch y Bacó, advocat.—GERONA.

SUCURSAL JUNCOSA

Plassa de la Constitució, número 13
 GERONA.

Casa especial en xocolates, cafés, sucres y thés.

NARCÍS GRAU

PERRUQUER

Ofereix los seus serveys al públich. Especialitat en perruques y postissos.

RAMBLA DE LA LLIBERTAT 13, PRINCIPAL

ESTABLIMENT DE

Don Francisco Sabater

SOMBRERERIA

S' han rebut las últimas novetats pera la próxima temporada; los preus sumament económicos.

CAMISERIA.—SASTRERIA PER NOYS

Especialidad en trajes pera col-legials

3, Rambla d' Alvarez, 3.

CENTRE DE VACUNACIO

Progrés (Carrer Nou) 23, Barberia.—GERONA

Se vacuna y revacuna directament de la vacuna. També se ven linfa á 8 rals tubo y á 6 rals als meljors y pulpa á 10 rals cristall.

Se envian franchs de ports, dirigintse al Director D. Camilo Fontbernat.

LA PREVISION

Primera Companyia Espanyola dedicada exclusivament á **SEGURS SOBRE LA VIDA AB PRIMA FIXA**

Dormitori de Sant Francesch, 8, principal.—BARCELONA.

Agent á Gerona—BEATAS, 2

D. Narcís Boada y Guytó

FILL DE FRANCISCO VILARDELL Y COMPANYIA

SALT

Molí Fariner

Sistemas AUSTRO-HUNGAR y de MOLAS

Tant per l' un com per l' altre sistema se ven las moltas á preus sumament modichs.

SABATERIA

DE

JOSEPH M. VENTÓS

Calsat pera senyors, senyores y nens.
 Especialitat pera 'l que s' encarregui expressament.

ESTABLIMENT Y TALLER

DE

PAU CASSÁ

PINTOR Y EMPAPERADOR

Magnífichs mostruaris de papers pera decorar habitacions desde 25 céntims á 30 pesetes la pessa.

Cromos, motllures, transparents y cuadros

Novetat, bon gust y economia

Gerona.—Baxada del Pont de pedra, 14

LO GERONÉS

SETMANARI PORTA-VEU

del «Centre Catalanista de Gerona y sa Comarca»

Redaccio y Administració: Sabateria Vella, núm. 2.—1'

PREUS DE SUSCRIPCIO:

Gerona.	1	peseta	trimestre
Fora.	1'25	id.	id.
Estranger.	1'50	id.	id.

Un numero sol, 10 céntims